

Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Samenvatting

Artikel 1 | Definitie 'kind'

Iedereen jonger dan achttien jaar is volgens het VN-Kinderrechtenverdrag een kind.

Artikel 2 | Geen discriminatie

De rechten uit het VN-Kinderrechtenverdrag gelden, zonder uitzondering, voor elk kind. De overheid doet er alles aan om de rechten voor alle kinderen te realiseren en zorgt ervoor dat kinderen beschermd worden tegen discriminatie.

Artikel 3 | Belang van het kind

Het belang van het kind staat voorop bij alle maatregelen die kinderen betreffen. Wanneer de ouders van het kind of anderen die wettelijk verantwoordelijk zijn, hun verplichtingen niet nakomen, voorziet de overheid het kind van de nodige bescherming en zorg. De overheid waarborgt dat instellingen, diensten en voorzieningen voor kinderen veilig zijn, dat er voldoende deskundige mensen werken en dat er bevoegd toezicht op is.

Artikel 4 | Realiseren kinderrechten

De overheid neemt alle maatregelen die nodig en mogelijk zijn om kinderrechten te realiseren en – via internationale samenwerking – andere landen hierin te ondersteunen.

Artikel 5 | Rol van ouders bij ontwikkeling kind

Ouders of anderen die de wettelijke verantwoordelijkheid hebben, hebben de primaire verantwoordelijkheid voor de zorg, begeleiding en opvoeding van hun kinderen, en dienen aan deze rol uitvoering te geven op een manier die past bij de leeftijd en de zich ontwikkelende vermogens van het kind. De overheid respecteert deze rol.

Artikel 6 | Leven en ontwikkeling

Ieder kind heeft het recht op leven. De overheid waarborgt het recht op leven en ontwikkeling in de ruimst mogelijke mate.

Artikel 7 | Naam, nationaliteit en geboorteregistratie

Ieder kind heeft vanaf zijn geboorte recht op een naam, een nationaliteit en het recht om geregistreerd te worden. Ook heeft het kind, voor zover dat mogelijk is, het recht om te weten wie zijn ouders zijn en om door hen te worden verzorgd.

Artikel 8 | Eerbiediging identiteit

Ieder kind heeft het recht op behoud van zijn identiteit, waaronder zijn of haar nationaliteit, naam en familiebetrekkingen, zoals wettelijk erkend. De overheid eerbiedigt de identiteit van het kind en helpt het kind, indien nodig, om zijn of haar identiteit te herstellen.

Artikel 9 | Scheiding van kind en ouder

Kinderen en ouders mogen niet van elkaar worden gescheiden, tenzij een scheiding in het belang is van het kind en volgens vastgestelde procedures wordt uitgevoerd. Kinderen en ouders dienen in zulke procedures hun standpunt te kunnen geven. Wanneer kinderen en ouders toch van elkaar gescheiden worden, hebben zij in ieder geval recht op regelmatig contact, tenzij dit niet in het belang is van het kind.

Artikel 10 | Gezinshereniging

Ieder kind heeft het recht om herenigd te worden met zijn ouder(s) en niet van zijn ouders gescheiden te worden, tenzij dit in het belang van het kind is. Aanvragen voor hereniging moeten met welwillendheid, menselijkheid en spoed worden behandeld. Als het kind en zijn ouder(s) niet in hetzelfde land wonen, heeft het kind recht op rechtstreeks en regelmatig contact met zijn ouder(s).

Artikel 11 | Kinderontvoering

De overheid beschermt kinderen tegen kinderontvoering. Daarnaast neemt de overheid maatregelen om ervoor te zorgen dat kinderen die naar het buitenland zijn ontvoerd, kunnen terugkeren.

Artikel 12 | Mening van het kind

Ieder kind heeft het recht zijn mening te geven over zaken die hem aangaan, met name wanneer het gerechtelijke en bestuurlijke procedures betreft. Aan die mening dient passend belang worden gehecht, in overeenstemming met de leeftijd en rijpheid van het kind.

Artikel 13 | Vrijheid van meningsuiting

Ieder kind heeft het recht op vrijheid van meningsuiting, in binnen- en buitenland. Bovendien heeft ieder kind recht op toegang tot informatie – inlichtingen en denkbeelden van elke aard en in elke vorm – die hem of haar helpen een mening te vormen.

Artikel 14 | Vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst

Ieder kind heeft het recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst. Ouders horen hun kinderen hierin te begeleiden, op een wijze die verenigbaar is met de zich ontwikkelende vermogens van het kind.

Artikel 15 | Vrijheid van vereniging en vergadering

Ieder kind heeft het recht om zich met anderen te verenigen en het recht op vreedzame vergadering.

Artikel 16 | Privacy

Kinderen hebben recht op wettelijke bescherming tegen willekeurige of onrechtmatige inmenging in hun privé- en gezinsleven, woning en correspondentie en aantasting van hun eer of goede naam.

Artikel 17 | Toegang tot informatie

Ieder kind heeft recht op toegang tot informatie en materialen uit verschillende bronnen, die de gezondheid en het welzijn van het kind bevorderen. De overheid stimuleert de productie en verspreiding hiervan. Tegelijkertijd dient de overheid maatregelen te treffen om kinderen te beschermen tegen informatie en materialen die schadelijk zijn voor het welzijn van het kind.

Artikel 18 | Verantwoordelijkheid van ouders

De overheid doet er alles voor om te zorgen dat de primaire verantwoordelijkheid van de ouders voor de opvoeding van hun kinderen wordt gerespecteerd. De overheid zorgt voor passende hulp en bijstand bij het opvoeden van hun kinderen als dat nodig is. De overheid waarborgt dat er voorzieningen en instellingen zijn voor de zorg van kinderen en nemen alle passende maatregelen om te waarborgen dat kinderen van werkende ouders recht hebben om van deze diensten en voorzieningen gebruik te maken.

Artikel 19 | Geweld, mishandeling en verwaarlozing

De overheid neemt alle passende maatregelen om kinderen te beschermen tegen alle vormen van geweld, mishandeling en verwaarlozing door ouder(s) of anderen die de zorg voor het kind hebben. De overheid zorgt voor doeltreffende procedures gericht op het voorkomen, opsporen, melden en onderzoeken van geweld, mishandeling en verwaarlozing. Daarnaast zorgt de overheid voor hulp aan slachtoffers.

Artikel 20 | Kind zonder ouderlijke zorg

Ieder kind dat tijdelijk of permanent niet in zijn eigen gezin kan opgroeien, heeft recht op bijzondere bescherming van de overheid. De overheid zorgt voor alternatieve opvang, bij voorkeur in een gezinsomgeving. Er wordt hierbij op passende wijze rekening gehouden met de wenselijkheid van continuïteit in de opvoeding en met de etnische, godsdienstige en culturele achtergrond en taal van het kind.

Artikel 21 | Adoptie

Landen die adoptie toestaan, zorgen ervoor dat het belang van het kind daarbij de voornaamste overweging is. Interlandelijke adoptie is alleen toegestaan als het kind op geen enkele passende wijze kan worden verzorgd in het land van herkomst. De overheid neemt maatregelen om te voorkomen dat in strijd met de geldende adoptieprocedures wordt gehandeld.

Artikel 22 | Minderjarige vluchtelingen

Ieder kind dat asiel zoekt of erkend is als vluchteling, heeft recht op bijzondere bescherming en bijstand, ongeacht of hij of zij alleenstaand of bij zijn ouders is. De overheid spant zich in de ouders of andere familieleden van alleenstaande gevluchte kinderen op te sporen. Als dat niet lukt, heeft het kind recht op dezelfde bescherming als elk ander kind zonder ouderlijke zorg.

Artikel 23 | Kind met handicap

Ieder kind met een handicap dient een waardig leven te kunnen leiden. Elk kind met een handicap heeft recht op bijzondere zorg van de overheid om ervoor te zorgen dat het kind daadwerkelijk kan deelnemen aan de samenleving en toegang heeft tot onderwijs, gezondheidszorg en recreatiemogelijkheden. De overheid dient zich in te zetten voor internationale samenwerking op het gebied van de zorg aan kinderen met een handicap.

Artikel 24 | Gezondheid en gezondheidszorg

Ieder kind heeft recht op de grootst mogelijke mate van gezondheid en op toegang tot gezondheidszorgvoorzieningen. De overheid dient zich onder meer in te zetten voor preventieve en eerstelijnsgezondheidszorg, het geven van voorlichting over de voordelen van hygiëne en borstvoeding en het terugdringen van kindersterfte. Bovendien dient de overheid de nodige maatregelen te treffen om schadelijke traditionele praktijken te stoppen en zich in te zetten voor internationale samenwerking op het gebied van gezondheidszorg.

Artikel 25 | Periodieke evaluatie uithuisplaatsing

Ieder kind dat in het belang van zijn verzorging, bescherming of behandeling uit huis is geplaatst, heeft recht op een periodieke evaluatie van die uithuisplaatsing.

Artikel 26 | Sociale voorzieningen

Ieder kind heeft het recht om de voordelen te genieten van voorzieningen voor sociale zekerheid, met inbegrip van sociale verzekeringen.

Artikel 27 | Toereikende levensstandaard

Ieder kind heeft recht op een levensstandaard die toereikend is voor zijn lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke en maatschappelijke ontwikkeling. Ouders hebben de primaire verantwoordelijkheid hiervoor te zorgen. De overheid ondersteunt ouders om hierin te kunnen voorzien, bijvoorbeeld door materiële bijstand en ondersteuning te bieden.

Artikel 28 | Onderwijs

Ieder kind heeft recht op onderwijs. De overheid dient primair onderwijs verplicht te maken en gratis beschikbaar te stellen voor alle kinderen. Voortgezet onderwijs wordt door de overheid gestimuleerd en toegankelijk gemaakt voor alle kinderen. Hoger onderwijs dient toegankelijk te zijn voor de kinderen die daarvoor de capaciteiten hebben. De overheid neemt maatregelen om regelmatig schoolbezoek te bevorderen en vroegtijdige schooluitval te voorkomen. Het handhaven van discipline op scholen dient te gebeuren met respect voor de menselijke waardigheid en de rechten van het kind. De overheid dient internationale samenwerking op het gebied van onderwijs te stimuleren.

Artikel 29 | Doel onderwijs

Het onderwijs aan kinderen is gericht op de ontplooiing van het kind, het bijbrengen van respect voor mensen- en kinderrechten, het bijbrengen van eerbied voor zijn ouders, culturele identiteit, taal en nationale waarden van het land waar het kind is geboren of woont. Het kind dient te worden voorbereid op een verantwoord leven in een vrije samenleving met aandacht voor begrip, vrede en verdraagzaamheid, gelijkheid en vriendschap en het bijbrengen van eerbied voor de natuurlijke omgeving.

Artikel 30 | Kinderen uit minderheidsgroepen

Ieder kind dat hoort bij een (etnische, religieuze of linguïstische) minderheidsgroep in een land, heeft het recht om zijn eigen taal te gebruiken en zijn eigen cultuur en godsdienst te beleven.

Artikel 31 | Vrije tijd, spel en recreatie

Ieder kind heeft het recht op vrije tijd, spelen en het recht mee te doen aan culturele of artistieke activiteiten.

Artikel 32 | Economische uitbuiting en schadelijke arbeid

Ieder kind heeft het recht om te worden beschermd tegen arbeid die gevaarlijk of schadelijk is voor zijn of haar gezondheid of lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke of maatschappelijke ontwikkeling. De overheid neemt maatregelen om dit soort arbeid te voorkomen, onder meer door het stellen van een minimumleeftijd voor het verrichten van bepaalde arbeid, voorschriften te geven voor werktijden en arbeidsvoorwaarden en daarvoor toezichtmaatregelen te treffen.

Artikel 33 | Drugsmisbruik

De overheid neemt alle nodige maatregelen om kinderen te beschermen tegen het illegale gebruik van verdovende middelen en psychotrope stoffen. De overheid beschermt kinderen tevens tegen het inschakelen van kinderen bij de productie hiervan en handel hierin.

Artikel 34 Seksuele uitbuiting

Ieder kind heeft het recht op bescherming tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik, zoals kinderprostitutie en kinderpornografie. De overheid neemt alle nodige maatregelen om dit tegen te gaan.

Artikel 35 | Ontvoering, verhandeling en verkoop van kinderen

De overheid neemt alle nodige maatregelen om te voorkomen dat kinderen worden ontvoerd, verhandeld of verkocht.

Artikel 36 | Andere vormen van uitbuiting

Ieder kind heeft recht op bescherming tegen alle vormen van uitbuiting die schadelijk zijn voor zijn of haar welzijn.

Artikel 37 | Foltering en vrijheidsbeneming

Ieder kind heeft het recht op bescherming tegen foltering of een andere wrede of mensonterende behandeling of bestraffing. Een kind mag nooit de doodstraf of een levenslange gevangenisstraf worden opgelegd. Geen enkel kind mag op onwettige of willekeurige wijze van zijn vrijheid worden beroofd en vrijheidsbeneming dient slechts als uiterste maatregel en voor de kortst mogelijke duur te worden ingezet. Wanneer een kind zijn of haar vrijheid is ontnomen, heeft hij of zij recht op een respectvolle behandeling die rekening houdt met zijn of haar leeftijd. Bovendien dienen kinderen en volwassenen gescheiden te worden geplaatst en dient het kind contact met zijn of haar familie te kunnen onderhouden. Tevens heeft het kind recht op juridische en andere passende bijstand, en het recht om de geldigheid van zijn vrijheidsbeneming te betwisten tegenover een rechter of andere onpartijdige autoriteit.

Artikel 38 | Gewapende conflicten

De overheid beschermt kinderen in gewapende conflicten, zorgt ervoor dat kinderen onder de 15 jaar niet opgenomen worden in hun strijdkrachten en voorkomt dat zij deelnemen aan vijandelijkheden. De overheid biedt kinderen die slachtoffer zijn geworden van gewapende conflicten, in overeenstemming met het internationale recht, passende bescherming en verzorging.

Artikel 39 | Passende zorg voor slachtoffers van geweld

De overheid zorgt ervoor dat kinderen die slachtoffer zijn geworden van verwaarlozing, exploitatie, mishandeling, misbruik, foltering, gewapende conflicten of andere vormen van geweld, passende zorg en bijstand krijgen ter bevordering van hun lichamelijke en psychische herstel en herintegratie in de maatschappij.

Artikel 40 | Jeugdstrafrecht

Ieder kind dat wordt verdacht van, vervolgd wegens of is veroordeeld voor een strafbaar feit, heeft recht op een waardige en pedagogische behandeling in overeenstemming met zijn of haar leeftijd. Geen enkel kind mag op onrechtmatige wijze worden verdacht, vervolgd of veroordeeld. De overheid garandeert dat het kind: direct kennis krijgt van de strafrechtelijke beschuldiging, juridische of andere bijstand krijgt, snel een beslissing krijgt van een bevoegde, onafhankelijke en onpartijdige autoriteit of rechterlijke instantie, niet gedwongen wordt een getuigenis af te leggen, beroep kan aantekenen tegen een veroordeling en opgelegde maatregelen, bijstand krijgt van een tolk en dat zijn privéleven gedurende het gehele strafproces wordt beschermd. Daartoe dienen er speciaal op minderjarigen toegespitste regels te zijn met onder meer een minimumleeftijd voor strafrechtelijke aansprakelijkheid, alternatieven voor gerechtelijke afdoening en speciale regels voor zorg, begeleiding, toezicht, adviezen, reclassering, pleegzorg, onderwijs en beroepsopleiding en andere alternatieven voor institutionele zorg.

Artikel 41 | Verderstreckende bepalingen

Bepalingen uit het nationale of internationale recht die meer bijdragen aan de realisatie van de rechten van kinderen dan de bepalingen uit het VN-Kinderrechtenverdrag, genieten voorrang.

Artikel 42 | Voorlichting

De overheid zorgt ervoor dat de beginselen en bepalingen uit het VN-Kinderrechtenverdrag algemeen bekend worden gemaakt bij zowel kinderen als volwassenen.

Artikel 43 | Comité voor de Rechten van het Kind

Er is een Comité voor de Rechten van het Kind dat toeziet op de naleving van het VN-Kinderrechtenverdrag. De Comitéleden worden bij geheime stemming gekozen voor een ambtstermijn van vier jaar.

Artikel 44 | Rapportageverplichting

De overheid is verplicht iedere vijf jaar verslag uit te brengen aan het Comité voor de Rechten van het Kind, over de maatregelen die het heeft genomen om uitvoering te geven aan de rechten uit het VN-Kinderrechtenverdrag en de vooruitgang die is geboekt ten aanzien van de realisatie van kinderrechten. Het Comité beoordeelt de kinderrechtensituatie in een land aan de hand van landenrapportages en is bevoegd nadere informatie te verzoeken. Het Comité legt verantwoording af aan de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties over haar werkzaamheden.

Artikel 45 | Gespecialiseerde organisaties

Met het oog op de bevordering van de daadwerkelijke toepassing van het VN-Kinderrechtenverdrag, hebben gespecialiseerde organisaties, UNICEF en andere VN-organen, het recht vertegenwoordigd te zijn bij het overleg over de toepassing van de bepalingen uit het Kinderrechtenverdrag, die binnen hun werkingssfeer of mandaat vallen. Zij kunnen tevens worden gevraagd om deskundig advies uit te brengen. Ook andere organen dan de overheid, zoals kinderrechtenorganisaties en jongerenorganisaties, kunnen aan het Comité rapporteren over hoe het gaat met de naleving van kinderrechten in hun land.

Artikel 46-54 | Toetreding, wijzigingen, voorbehouden en opzegging

Alle landen mogen lid worden van het VN-Kinderrechtenverdrag. Wijzigingen mogen worden aangedragen door ieder lidstaat. Lidstaten kunnen voorbehouden maken op het Verdrag, mits deze verenigbaar zijn met het doel en de strekking van het Verdrag. Tevens is het mogelijk om het lidmaatschap bij het Verdrag op te zeggen. De authentieke tekst van het Kinderrechtenverdrag wordt in het Arabisch, Chinees, Engels, Frans, Russisch en Spaans, neergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.